

ERFGOEDCEL
**DENDER
LAND**

tenera

MAGAZINE OVER ERFGOED IN DENDERLAND

HAHA
HUMOR

Welkom

Niet om te lachen...

Erfgoed wordt vaak met een ernstige blik bekeken. We fluisteren in musea, peinzen nostalgisch bij oude foto's en spreken plechtig over "de waarde van het verleden". Maar eerlijk: wie heeft ooit beslist dat erfgoed niet grappig zou zijn? Dat we er niet om mogen lachen, grinniken of zelfs schateren?

Nochtans is humor al eeuwenlang een vaste waarde in onze geschiedenis. Denk aan de rederijkers, die met satire en woordspel maatschappelijke kritiek verpakt kregen in vermaak. Denk aan spotprenten en cartoons, waarin één beeld soms meer zegt dan duizend woorden. Denk aan carnaval, circus, poppentheater en het plezier van de omkering: even mag alles anders, luider, zotter. Heerlijk onnozel.

Humor, spot en satire in de Denderstreek? Dan kan je niet om carnaval heen! Denderland is een echte carnavalsregio. Aalst Carnaval is wereldberoemd, maar ook Ninove en Lede hebben hun eigen tradities. In de hele regio is carnaval geliefd, niet in het minst op alle scholen die er een feest van maken. Met een thema als 'Ha ha humor' mag ook het recept wat gedurfd zijn en dus krijg je van ons smoutebollen met pickles en stoofvleessaus. Klinkt als een slechte grap? Of is het eerder belachelijk lekker? En wat is humor zonder plagerij? De vete tussen Aalst en Dendermonde is legendarisch, maar ook de bijnamen horen erbij: er wonen niet alleen Ajoinen (Aalst) en Wettels (Ninove) in Denderland, je vindt er ook Stoefers (Haaltert), Hovaardige Boeren (Lede), Vrekken (Welle), Sopeters (Vlekkem) en zelfs Stro-zekers (Burst) en Beddezekers (Lieferringe).

We lieten ons ook inspireren door Made in Denderland: oude foto's als bron voor hedendaagse memes, erfgoed als grondstof voor nieuwe grappen. Ze tonen hoe oude beelden opnieuw betekenis krijgen in de humor van vandaag.

Veel lees- en lachplezier!

Bij het tot stand komen van tenera werd geen AI gebruikt, deze publicatie kwam geheel op ambachtelijke wijze tot stand.

We beseffen dat humor hoogst persoonlijk is, maar deze publicatie heeft geenszins de intentie om te kwetsen. #woke

Wie is Erfgoedcel Denderland?

Erfgoedcel Denderland werkt rond het immaterieel en roerend erfgoed van Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Haaltert, Lede en Ninove.

De medewerkers zetten hun schouders onder het identificeren, bewaren en ontsluiten van het regionale culturele erfgoed in al haar vormen en eigenheid. Ze ondersteunen erfgoedzorgers en diverse erfgoed gemeenschappen, stimuleren een bloeiend en verbonden erfgoedveld en realiseren inspirerende en gemeenschapsvormende projecten.

www.erfgoedceldenderland.be

@ erfgoed_denderland

f Erfgoedcel Denderland

Het volgend nummer van tenera in je postbus?

Dat kan! Scan deze QR-code en laat je gegevens achter op onze website.

Meer weten over Erfgoedcel Denderland en op de hoogte blijven?

Schrijf je in op onze nieuwsbrief.

Inhoud

2	Welkom
4	Volksiconen uit de pen van MAT
6	Op bezoek bij Koning Ezel
8	Creatief met het archief
10	Het einde van de mop?
12	Humor met eeuwenoude roots
14	In de coulissen van het poppentheater
17	Programma Erfgoeddag
21	Zagemannetje
22	De Draeckenieren
24	Twee steden en hun vete
25	Humor en heiligen?
26	Over maskers, spot en satire
28	Circus Jhony
30	Roiteklasjen brengt kleur in de straten
32	Erfgoedplek in de kijker
34	Smoutebollen met pickles
35	Puzzelplezier

Volksiconen

uit de pen van MAT

Wat maakt Denderland tot Denderland?
Zijn het *smaabollen* met pickles?
De koers? Het feestgewoel van carnaval
of Sint-Maarten die zorgt voor een
chocoladefestijn op 11 november?

MAT (Matthias Philips), geboren en getogen in de Denderstreek, vertaalt in een eigenzinnige cartoon wat onze regio qua erfgoed allemaal te bieden heeft. Ontdek de volkse iconen van onze Denderregio. Een streek waar plaatselijke tradities en folklore zoals dorpsfeesten, kermissen, circus, markten, processies... nog sterk leven. Waar men de K associeert met zowel koers als kaatsen. Of drie koningen. Waar men nog dialect praat op dorpspleinen en waar men bolt en belot in volkscafés. Waar vlaai geen taart is en waar lokale teelten zorgen voor de bijnamen van de inwoners.

Welk erfgoed herken jij nog?

SMAABOLLEN

CAFÉ BELOT

GRALEK!

REZZEKES EEN REBBE SCHELLEN!

'K EM EEN SAAS VEERN

MADJ A!

DROI RA OIREN IN E PENNEKEN!

Op bezoek bij Koning Ezel, huis van de cartoonist

In Lede staat Koning Ezel, een herberg die sinds 2018 uitgroeide tot een trefpunt voor humor en beeldcultuur. Het geesteskind van Philip Saelens en zijn partner is meer dan een café. “Koning Ezel is een plaats waar humor mensen verbindt”, zegt Philip. “Je komt hier om even de zorgen van alledag te vergeten, om iets nieuws te ontdekken, mekaar te ontmoeten en om te blijven hangen.”

Humor heeft in Vlaanderen altijd een bijzondere plaats gehad. Philip is één van de pioniers die met zijn theaterbureau het Vlaamse comedylandschap mee vorm gaf. In een vorig leven lanceerde hij mee talent zoals Lieven Scheire en Kamagurka. “Humor hoort bij wie we zijn”, stelt hij. “Humor is ook nodig, zeker vandaag.”

VAN SPOTPRENT TOT CARTOON

Cartoons zijn humoristische, vaak satirische tekeningen die via overdrijving en karikatuur commentaar geven op maatschappelijke trends en actualiteit. Oorspronkelijk verwees het woord *cartoon* naar een voorbereidende schets, maar sinds de 19de eeuw staat het vooral voor visuele humor. Die traditie wortelt in de spotprent. Al in de 18de en 19^{de}

eeuw gaven pamfletten, affiches en kranten met scherpe beelden commentaar op politiek, kerk en maatschappij. Humor fungeerde er als een toegankelijk, visueel wapen.

“Een goede cartoon moet het zonder uitleg kunnen stellen”

“Dat vind ik zo straf aan cartoons”, zegt Philip. “Ze kunnen iets heel complex in één beeld samenvatten.” In Vlaanderen en België sluiten cartoons aan bij een lange satirische traditie en een sterke beeldcultuur. “Een goede cartoon moet het zonder uitleg kunnen stellen”, vult hij aan. “Het beeld moet alles zeggen.”

HUMOR VAN CAFÉ TOT SCHERM

Ook de maatschappelijke plaats van humor veranderde sterk. Tot ver in de jaren 1990 speelde humor zich vooral af in cafés en kleine zalen. “Stand-up zat toen bijna uitsluitend op café”, herinnert Philip zich. “Een cultuurcentrum dat comedy programmeerde, was eerder uitzonderlijk.”

Sinds de jaren 2000 kreeg comedy een vaste plaats in de mainstream-media, met televisieprogramma's zoals Comedy Casino als kantelmoment. “Vandaag is humor veel zichtbaarder en breder gedragen”, zegt hij, “maar de wortels liggen nog altijd in het café. In die setting heb je echte verbinding met het publiek.”

HISTORISCHE SPOTPRENTEN

De bitse politieke strijd aan het einde van de 19e eeuw tussen priester Daens en zijn katholieke rivaal Charles Woeste kwam ook in de pers tot een kookpunt. De spotprenten uit die tijd tonen de frustratie.

Zo gaan priester Daens en Woeste op deze spotprent letterlijk op de vuist. Een allesbehalve katholiek beeld...

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag kan je in Aalst nog meer cartoons uit de tijd van Daens bewonderen in het stadsarchief.

SCHERP, MAAR NIET GRATUIT

Zelf is hij grote fan van cartoonisten als Ygor en AAARGh, die hij persoonlijke vrienden noemt, en van Kabouter Wesley van Jonas Geirnaert. “Humor mag prikken, maar niet persoonlijk kwetsen”, benadrukt hij. “Anders wordt ze gratis.” Philip is ook een pionier wat cartoonwandelingen betreft. “Dat was een manier om humor letterlijk op straat te brengen,” zegt hij, “en tijdens de covid-periode trokken we zelfs een internationaal publiek naar Lede.” In en rond Koning Ezel zijn nog regelmatig routes met originele cartoons te bewonderen, net als workshops en tijdelijke tentoonstellingen. “Ik wou een plek creëren waar hedendaags talent kansen krijgt,” aldus Philip. “Illustratoren, theatermakers, kleinkunstenaars: ze horen hier thuis.”

CARTOONS OP DE VOORPAGINA: 'T KLOKZJIËL NINOVE

In de jaren 1980 kende Ninove een eigen satirische stadskrant: 't Klokzjiël stelde lokale en minder lokale schandaaltjes aan de kaak met een kwinkslag. De voorpagina werd vaak voorbehouden voor een paginagrote cartoon, die het motto van de krant nog extra in de verf zette: *dweis mor welgezindj*. Ninoofse kunstenaar, cartoonist en volkszanger Rufijn De Decker, drukte zo regelmatig zijn creatieve stempel op de lokale politiek.

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag ontdek je in het Oud Stadhuis in Ninove meer cartoons van Rufijn De Decker en 't Klokzjiël. Het hele jaar door kan je de krant lezen via het krantenarchief op www.madeindenderland.be.

Creatief aan de slag met archieffoto's

Gevoel voor humor zit ook bij de Denderlandse jongeren duidelijk in de genen. En memes maken? Dat kan deze generatie als geen ander. Voor Erfgoeddag daagden we de scholen uit om creatief aan de slag te gaan met archieffoto's van de beeldbanken Made in Denderland en Made in Aalst.

De opdracht was eenvoudig: kies een foto en voeg er een grappige tekst of tekening aan toe. Of de leerlingen daarin geslaagd zijn? Absoluut! Een dikke 10 op 10.

HANNAH COGEN

Schuttersvereniging jaren 1920-1930
Collectie Timmerman H., gevonden
op www.madeinaalst.be

JESPER VERBEKEN

Bodybuilders 1981
Collectie Van Geert F., gevonden
op www.madeinaalst.be

**YOGA IS 90% ADEMHALEN EN 10%
HOPEN DAT JE BROEK NIET SCHEURT**

NURCHIN YUSUF

Turnfeest VTI Aalst jaren 1920-1930
Collectie VTI, gevonden
op www.madeinaalst.be

FENNA MOENS

Voetbalwedstrijd Eendracht Aalst 1945
Collectie Thybaert F., gevonden
op www.madeinaalst.be

**DE FAMILIE VERSUS DE
LAATSTE KOEK IN DE KAST**

Zie hier!!
Een echte
Oosterse Python.

Dat is een tak,
Benjamin.

Idioten...

JUTTA VAN LIMBERGHEN

KSA op kamp
Collectie Claessens W., gevonden
op www.madeinaalst.be

ERFGOEDDAG Helaas kon onze jury voor deze tenara slechts enkele foto's selecteren. Alle andere inzendingen kan je tijdens Erfgoeddag bewonderen op tentoonstellingen in Aalst, Erpe-Mere en Ninove. Meer informatie vind je in de middenkatern van dit magazine.

Het einde van de mop? Niet in Denderland!

In alle tijden en culturen gebruiken mensen moppen om wijsheid door te geven, spanning te breken of verbondenheid te creëren. Toch lijkt de klassieke mop vandaag langzaam te verdwijnen. Volgens taal-kundige en humoronderzoeker aan KU Leuven Bert Oben is dat geen toeval. “Een mop vertel je face to face. Ze vraagt tijd, aandacht en een luisterend publiek. Precies die ingrediënten zijn vandaag schaars geworden.”

Dat betekent echter niet dat humor verdwijnt. Integendeel. Zes streekgenoten vertellen ons hun beste mop, elk uit een ander perspectief. Samen tonen ze hoe veelzijdig humor is en dat de mop in Denderland zeker nog niet uitgestorven is.

MIMOUN EL HAMMOUDI (NINOVE)

“Er leeft soms het idee dat moslims geen gevoel voor humor zouden hebben, maar wie hen echt kent, weet beter. Als kind van de jaren negentig genoot ik bijvoorbeeld intens van Gaston en Leo. Ik had zelfs een cassette die ik grijs draaide op mijn walkman. Over het algemeen spreekt humor met een verborgen wijsheid wel sterk aan.

Een mooi voorbeeld van moslimhumor is een verhaal van de soefimeester Rumi. Een man bespot de veerman om zijn taalfouten en zegt dat hij de helft van zijn leven verloor door niet te studeren. Wanneer de boot zinkt, vraagt de veerman of Rumi kan zwemmen. Nee, want hij studeerde. ‘Dan is je hele leven verloren,’ zegt de veerman. De mop is zacht, maar tegelijk scherp: kennis alleen is niet genoeg.”

AMANDA HEGGESTADT (AALST)

“Mijn roots liggen in de Verenigde Staten. Amerikaanse klassieke humor draait vaak rond vaste vormen. Denk aan knock-knock jokes, woordspelingen die een beetje aan dad jokes doen denken. Of de oerklassieker: ‘*Why did the chicken cross the road? To get to the other side.*’ Zo voorspelbaar dat hij weer onverwacht wordt.

Ook bekend zijn grappen met drie mannen die een bar binnenstappen, meestal zijn dit een priester, een dominee en een rabijn, al zijn sommige varianten vandaag gevoeliger. Mijn favoriet is er eentje die zichzelf ondergraaft: ‘*Three men walk into a bar. The fourth one ducks.*’ Amerikaanse humor speelt graag met verwachtingen, slapstick en taal. Je moet er rekening mee houden dat wat als politiek correct geldt in de VS vaak veel strenger is dan hier. In gemengd gezelschap vermijden de meeste Amerikanen grappen die iemand zouden kunnen kwetsen. Humor over huidskleur, afkomst of geslacht of pikante grapjes laat men achterwege.”

**WILLIAM MINNAERT
(HELDERGEM)**

“Humor vinden we vaak terug in dialectspreuken. Ze weer- spiegelen de verbeelding van de gewone man en zijn omgang met ongewone situaties, of met onder- werpen waarover men vroeger niet gemakkelijk sprak. Soms zijn ze gewoon grappig door de overdrijving of de onverwachte vergelijking, twee procédés die vaak werden gebruikt. Denk bij- voorbeeld aan: *‘Ik wens au veel jeuksen en korte armpkens om aan te krabben.’* Of: *‘Hij is van Vlekkem. Kent ge dat niet? Da’s zo klein dat ze ’t binnen pakken als het regent...’* Het is speels, licht gemeen en tegelijk warm. Zulke zegswijzen worden van generatie op generatie doorgegeven. Humor heeft niet altijd een clou nodig.”

LIESE VAN HAUWERMEIREN (LEDE)

“Als leerkracht Nederlands hou ik van taal- maar ook situatiedumor. Voor- aan in de klas kreeg ik eens plots een hoestbui. Ik zei tegen mijn leerlingen: ‘Oei, sorry, ik heb precies een kikker in mijn keel.’ Waarop de leerlingen in paniek schoten omdat ze dachten dat er echt een beest in mijn keel zat. Geen klassieke mop dus, maar ik moet nog steeds smakelijk lachen als ik terugdenk aan dit moment.”

OTIS ROOBROECK (ERPE)

Kinderhumor is kort, simpel en drijft vaak op woordspelingen of een flinke scheut overdrijving. Kinderen vertellen geen moppen om origineel uit de hoek te komen, maar om mee te doen. Dezelfde grap gaat moeiteloos tientallen keren rond, telkens met evenveel pret.

Otis bewijst dat met zijn (huidige) lievelingsmop, die hij tot in het oneindige blijft herhalen: *“Wablieft en Wablaft zaten in een boom. Wablaft valt eruit. Wie blijft er dan nog over?”* *“Wablieft.”* *“Wel, wablieft en ...?”* En daar begint het hele verhaal gewoon opnieuw.

Humor is voor kinderen een oefenterrein: ze testen taal, tasten grenzen af en lokken reacties uit. De speelplaats is misschien wel de laatste plek waar de klassieke, mondeling doorvertelde mop nog volop leeft.

PAMELA VERA BOUTAUD (DENDERLEEUV)

“Ik verhuisde vier jaar geleden uit Chili naar Denderleeuw. Chileense grappen zijn kort, direct en doorspekt met lokale uitdrukkingen. Ze spelen met alledaagse situaties, woordspelingen en lichte ondeugendheid. Vaak lachen Chileenen om hun eigen tegenslagen: humor als manier om spanning te breken. Veel moppen situeren zich op het platteland, waar boeren, dieren en geloof samenkomen.

*Een boer loopt langs de kerk. ‘Kom naar de mis,’ zegt de pastoor.
‘Wie zorgt dan voor mijn paard?’ ‘God zal zorgen.’
De boer gaat binnen. De pastoor opent: ‘God is met ons!’
De boer springt recht: ‘En wie zorgt er dan voor mijn paard?’”*

Humor met eeuwenoude roots

Patrick, Guido en Vicky op hun podium in toneelzaal 'het Katrientje'.

In het Stadsarchief van Aalst wordt één van de Vlaamse topstukken bewaard: het 'Verzamelhandschrift met toneelwerken van Guilliam Caudron sr. jr.' Zowel Guilliam Caudron senior (1584–1639) als Guilliam Caudron junior (1607–1692) waren lid van de rederijkerskamer van Sint-Catharina te Aalst.

We spraken met rederijkers Guido De Cock, Patrick Van de Velde, en Vicky De Wolf over taal, humor en het levend erfgoed van de rederijkerij.

Wat zijn De Catharinisten?

Guido: "De Aalsterse rederijkerskamers zijn gegroeid uit religieuze broederschappen, met name die van Sint-Katharina en Sint-Barbara. Oorspronkelijk waren het kerkelijke genootschappen, maar al snel speelden ze een bredere culturele en maatschappelijke rol. De kern van de rederijkerij was taal: spreken, schrijven en toneel als middel tot reflectie."

Patrick: "Vanaf de vijftiende eeuw verzorgden rederijkers kluchten, zinnespelen en refreinen tijdens processies, ommegangen en stedelijke feesten. Ze combineerden volks taalgebruik met morele en maatschappelijke thema's, waardoor ze een groot publiek bereikten."

Welke plaats neemt humor in binnen die traditie?

Guido: "Humor was nooit louter ontspanning. Via satire, ironie en spot konden rederijkers maatschappelijke kritiek formuleren, vaak op een veilige en indirecte

manier. Dat was belangrijk in periodes van politieke en religieuze spanningen. De rederijkers gingen ervan uit dat morele lessen effectiever werden overgebracht wanneer ze via humor en herkenbare situaties werden gepresenteerd. Tijdens dichtwedstrijden werden geestigheid en taalvaardigheid expliciet gewaardeerd."

Vicky: "Ook vandaag blijft humor een herkenbaar element binnen onze kamer. In ons *Katrienen-nieuws* duiken nog steeds limericks en anekdotische verhalen op. De traditie van speelse taal leeft dus voort."

Guido: "Vandaag wisselen we blijspelen af met ernstiger repertoire, maar blijven dezelfde zorg voor taal, vorm en inhoud hanteren."

Waarom is het werk van Guilliam Caudron zo belangrijk?

Patrick: "Het topstuk van Caudron geldt als een hoogtepunt binnen de Aalsterse rederijkersgeschiedenis. Zijn werk getuigt van een uitzonderlijk literair en dramaturgisch niveau en koppelt stilistische verfijning aan maatschappelijke betrokkenheid. Het blijft een referentiepunt voor ons."

VLAAMS TOPSTUK

Verzamelhandschrift met toneelwerken van Guilliam Caudron sr. jr.

Dit verzamelhandschrift bevat uiterst zeldzame geschriften van toneelwerken die vader en zoon Guilliam Caudron in de 17de eeuw schreven en naar het Nederlands vertaalden. Caudron senior is een belangrijke schrijver, niet enkel door zijn oeuvre, maar ook door zijn rol in het literaire leven van zijn tijd. In dit handschrift is een uiterst zeldzaam afschrift opgenomen van zijn bijbelspel *Nabugodonosor*.

Daarnaast bevat het handschrift Caudrons vertaling van *Rosimonda* van Jacob van Zevecote. Van Guilliam Caudron junior, bekend als de 'Aalsterse gelaurierde poëet', is onder meer het dichtwerk *Leven der groote Catharina van Alexandriën* opgenomen. Dat het handschrift rond het oeuvre van vader en zoon is opgebouwd, maakt het bovendien nog uitzonderlijker.

Pagina uit het verzamelhandschrift, meer beelden ontdekken kan via www.artinflanders.be

In de coulissen van het poppentheater

Bij De Bende van Richaar staan de spelers mee op het podium.

Al generaties lang brengen poppentheaters mensen aan het lachen. Met drie actieve gezelschappen hoeft Aalst niet onder te doen voor Pierke uit Gent of Toone uit Brussel. Poepentejooter Aabazjoer, De Bende van Richaar en Reizend Poppentheater Sloef gaven de voorbije decennia vorm aan het poppentheaterlandschap. Eind 2025 sloot Sloef definitief de gordijntjes, maar met het nieuwe kindertheater Kiki en Pol is opvolging verzekerd.

NIET ALLEEN VOOR KINDEREN

Wie denkt dat poppentheater alleen voor kinderen is, heeft Aabazjoer en De Bende van Richaar nog niet gezien. Bij beide gezelschappen speelt het Aalsters dialect een hoofdrol. Het zorgt voor herkenning, voor humor en maakt dat de poppen tot leven komen. Aabazjoer gaat recht op de lach af, met spottende en satirische stukken vol herkenning. Politiek en actualiteit worden door de mangel gehaald. De Bende van Richaar kiest met vertalingen van Shakespeare naar *'t Oilsjters* voor meer denkwerk. Verhalen met veel personages en ingewikkelde intriges vormen geen obstakel. Jarenlang brachten ze tragedies, maar in 2026 wagen ze zich voor het eerst aan een komedie.

Bij theaters Sloef en Kiki & Pol geen dialect. Zij mikken op verwondering en verbeelding bij kinderen. En of dat nog werkt vandaag? Absoluut. Tijdens de voorstellingen gaan de kinderen volledig op in het spel en zoeken

ze luid roepend naar een dief in de poppenkast. En er is zelfs een educatief kantje: Sloefke leert hen spelenderwijs bij over het milieu, afval sorteren of het verkeer.

VAN PAPIERPULP TOT 3D-PRINT

Het verschil tussen de poppentheaters merk je meteen ook aan de poppen die ze gebruiken. Aabazjoer en Kiki & Pol werken met simpele stangpoppen uit papierpulp. Enkel de handen kunnen een beetje bewegen. Deze eenvoudige bewegingen passen ook bij de volkse stijl van het gezelschap.

Sloef gebruikt handpoppen, licht en mobiel, ideaal voor een rondreizend theater.

De Bende van Richaar pakt dan weer uit met grote, verfijnde linde-houten poppen. Het maken van zo'n pop duurt zo'n 14 dagen. Dankzij een bijzondere stangtechniek en een systeem van balans kunnen handen en benen afzonderlijk bewegen. De poppen bewegen heel sierlijk en Shakespeariaans over het podium.

De historische kostuums zijn tot in de puntjes afgewerkt. Sinds het overlijden van poppensnijder Jan Kieckens put het gezelschap uit een collectie van zo'n honderd poppen, die bij elk stuk opnieuw worden aangekleed. En ze gaan ook mee met hun tijd: in hun meest recente productie werd zelfs het hoofd van een tweeling 3D-geprint.

HET PODIUM, DE KAST EN HET SPEL

De poppen van de Bende van Richaar zijn groter en zwaarder dan die van Aabazjoer. De spelers staan mee op het podium, gekleed in zwart, en verdwijnen bewust in de schaduw zodat alleen de poppen zichtbaar zijn. Er wordt gespeeld op een klassiek, verhoogd theaterpodium met

coulissen en decors. Dat vraagt een strakke regie en weinig improvisatie: een speler mag nooit voor een andere pop komen te staan. Eén speler kan wel meerdere poppen bespelen, maar nooit tegelijk.

Aabazjoer werkt met een vaste poppenkast, ingebouwd in hun zaal De Floereminne. De spelers staan achter de kast en bedienen de poppen van bovenaf, waardoor ze kunnen worden doorgegeven. In de beginjaren speelden ze nog in café Den Babbelaer, dat telkens werd omgebouwd tot een klein zaaltje voor een twintigtal toeschouwers. In de Floereminne kunnen ze spelen voor zo'n 50 personen. Al mag het niet veel groter worden: het blijft belangrijk dat het publiek dicht bij de poppen zit. De poppen worden hier trouwens niet alleen bespeeld, maar ook bewaard. Intussen telt de collectie zo'n honderd figuren.

Ook Kiki en Pol hebben hun thuis in De Floereminne, achter een stevige houten poppenkast met plaats voor drie spelers.

*“De poppenspeler
verdwijnt in de
achtergrond en de
pop komt tot leven”*

Bij een rondreizend poppentheater zoals Sloef moest de poppenkast lichter zijn. Reizen van school naar cultuurcentrum betekende veel sleuren, dus paste bezieler Frans Gits zijn materiaal steeds verder aan. Eén ding bleef onveranderd: de klassieke poppenkast met gordijntje. Die ogenschijnlijk ouderwetse vorm werkt tot op vandaag: kinderen blijven er met open mond naar kijken.

De klassieke poppenkast van Kiki en Pol weet menig kinderhart te bekoren.

De volkse poppen van Aabazjoer.

Bij Aabazjoer worden de poppen van bovenaf bespeeld.

SPELER EN POP WORDEN ÉÉN

Zoals poppensnijder Jan Kieckens het ooit treffend verwoordde: "Een acteur speelt een personage, maar een pop is dat personage."

Bij Sloef vallen speler en pop letterlijk samen. Zodra Frans de pop over zijn hand schoof, werd hij die pop. Hij deed alle stemmen, speelde meerdere personages tegelijk én verzorgde licht en geluid. En toch was er ruimte voor improvisatie: hij stelde vragen, lokte reacties uit en ging volop in interactie met de kinderen.

Bij stukken voor volwassenen speelt improvisatie een kleinere rol, al wordt bij Aabazjoer ook live geacteerd. Als geheugensteuntje hangen de uitgeschreven teksten omhoog, zodat de acteur-spelers zich ook volledig kunnen uitleven in het poppenspel.

Theater gaat over overdrijven en uitvergroten, de poppen hebben geen mimiek, dus alles rust op de tekst en de stem. Bij de Bende van Richaar is de tekst vooraf opgenomen, niet door de poppenspelers, maar door bekende en minder bekende Aalsterse acteurs. De speler kan zich zo volledig concentreren op de meer ingewikkelde bewegingen van de poppen.

Daardoor richten zowel kinderen als volwassenen hun aandacht op de pop, niet op de speler. In die magie schuilt de blijvende kracht van dit springlevend stuk erfgoed. Ondanks het trage, ambachtelijke karakter blijft poppentheater jong en oud aanspreken in Aalst, anders zouden er geen drie poppentheaters in de stad zijn. En zoals de gezelschappen zelf zeggen: "We zijn geen concurrenten, maar versterken elkaar net."

Frans Gits reisde van 1980 tot 2025 rond met poppentheater Sloef.

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag kan je in Aalst De Bende van Richaar aan het werk zien in Museum 't Gasthuys en Aabazjoer in hun Floereminne.

Groepsfoto uit 2019. Links poppenspeler Filip van de Winkel en oprichter van Aabazjoer Luc D'Haese (†) met hun poppen uit papierpulp. Rechts de houten poppen van de Bende van Richaar met poppenspeelster Geertje De Beul en poppensnijder Jan Kieckens (†).

Meer weten over het Aalsters poppentheater? Bekijk de documentaire 'Korrozje. Over goesting in het Aalsters poppentheater' van Erfgoedcel Denderland.

25 jaar

ERFGOED DAG

Programma Erfgoeddag 2026

Zondag 26 april 2026

UITNEEMBAAR

Aalst

WORKSHOPS EN TENTOONSTELLING

1 De Academie voor Carnavalskunsten opent de deuren

Erfgoedcel Denderland in samenwerking met De Werf Cultuurhuis en Stad Aalst

De Academie voor Carnavalskunsten opent de deuren met verschillende workshops en tentoonstellingen. Kom en ontdek het vakmanschap achter carnaval.

Rondleiding | Bezoek het piepschuim-atelier

Breng een bezoek aan het atelier piepschuim, het hart van de Academie voor Carnavalskunsten. Lesgever Gert Schatteman toont hoe een blok piepschuim omgevormd kan worden tot de meest spectaculaire, karikaturale koppen. Opgelet, eenmaal je de smaak te pakken hebt, bestaat de kans dat je volgend seizoen zelf leerling van Gert wordt!

Workshop | Probeer zelf te roiteklasjen

Elk jaar worden tijdens de carnavalsperiode meer en meer ruiten in het stadsbeeld opgefleurd met de meest hilarische taferelen. Maar hoe begin je eraan? Kom alles te weten over het aanbod roiteklasjen en probeer zelf ook een roit te klasjen.

Lezing | Oilsjterse spot: da's carnaval!

Jan Louies en Jan Moens zijn naast ervaren lesgevers in het Oilsjters ook ervaringsdeskundigen in Oilsjterse spot. Laat je meenemen in hun verhaal over Oilsjterse spirit en de kunst van het verwijten. Opgelet: deze lezing gaat geheel niet door in het algemeen Nederlands.

Workshop | How to Voil Jeanet

Is er één figuur kenmerkender voor carnaval dan de Voil Jeanet? Volgens Hendrik Daelman alvast niet. Hendrik en zijn companen tonen je de finesses van het voil jeanettenkostuum met tips en tricks. Want een stad van voil jeanetten, da's Oilsjt, de stad van mijn droeimen.

Expo | Van achter het masker

Het masker is altijd al het symbool geweest van spot en satire. Van achter het masker kan je ongeneerd spotten met anderen. De expo 'van achter het masker' toont een reeks unieke maskers uit de collectie van André Van Schuylenbergh.

Expo | Carnaval in beeld

Wist je dat je ook fotografieworkshops kan volgen aan de Academie voor Carnavalskunsten? Bezoek de foto-expo en ontdek hoe carnaval in beeld wordt gebracht.

Expo | Affiches van het Katrienen Karnavalsbal

Naast een eeuwenoude toneeltraditie organiseerden de 'Aloude Koninklijke Rederijkerskamer der Catharinisten' ook jaarlijks een eigen carnavalsbal: het Katrienenbal. De bijhorende affiches brengen deze rijke geschiedenis tot leven.

⌚ 14 - 17 uur / Lezing Oilsjterse spot: 15 uur
📍 Pupillensite (Graanmarkt 1)

2 RONDLEIDING Over ajuinsoep en paardenkracht

Visit Aalst in samenwerking met Visit Dendermonde

De rivaliteit tussen Dendermonde en Aalst gaat al eeuwen terug. Dendermonde is bekend om het Ros Beiaard, Aalst om zijn ajuinen, satire en carnaval. Samen met een lokale gids wandel je door het centrum van Aalst en ontdek je waar deze historische vete vandaan komt.

Benieuwd naar het verhaal van Dendermonde? Dan kan je deze rondleiding combineren met een geadste toer in Dendermonde om 10 en 14 uur. Vooraf inschrijven via visit@dendermonde.be is verplicht.

⌚ 2 rondleidingen: 10 - 12 uur / 14 - 16 uur
📍 Visit Aalst (Hopmarkt 51)
📝 Reserveren verplicht via www.visit-aalst.be

2 FIETSTOCHT Van Ros tot Ros

Visit Aalst in samenwerking met Visit Dendermonde

Tijdens deze fietstocht ontdek je waar de vete tussen Aalst en Dendermonde vandaan komt en hoe humor een vaste plaats kreeg in de gedeelde geschiedenis. Onderweg passeer je plekken waar al generaties lang wordt geplaagd, gelachen en gegript. Je verkent de route zelfstandig aan de hand van een fietskaart en bepaalt zelf waar en wanneer je start. Het fietsplan is verkrijgbaar in de toeristische infokantoren van Aalst en Dendermonde.

⌚ 10 - 17 uur
📍 Visit Aalst (Hopmarkt 51)

3 ALLERLEI Humor in Utopia

Lezing en tentoonstelling | "In den Denjer" Draeckeniëren in samenwerking met Utopia

'd' Aloude Kaiserlycke Soevereine Caemere der Draeckeniëren tot Aelst' organiseert een even merkwaardige als vermakelijke tentoonstelling over 'Voorwerpen van toen en nu die in de Dender zijn gevonden.' Welke voorwerpen zijn echt in de Dender gevonden? En welke niet? Om 17 uur worden tijdens een academische, en vooral Draeckoniale spreekbeurt deze merkwaardige voorwerpen van de nodige duiding voorzien. Met ernst gebracht, maar niet zonder de nodige ironie.

Workshop | Frans Wauters-spotprent drukken Bibliotheek Utopia

Voor de gelegenheid kan je op de replica drukpers van Dirk Martens een spotprent van Frans Wauters drukken. Frans Wauters was een Aalsters cartoonist, spotprentmaker en Draeckeniër die met scherpe pen en veel gevoel voor humor het dagelijkse en politieke leven fileerde. Zijn tekeningen tonen hoe humor meer kan zijn dan alleen lachen: ze relativeren, stellen vragen en houden de samenleving een spiegel voor.

⌚ 14 - 18 uur doorlopend / Lezing: 17 uur
📍 Bibliotheek Utopia (Utopia 1)

HE HE

Aalst

VOORSTELLING EN TENTOONSTELLING

3 4 5 Toogklap: van bierkaartje tot tentoonstelling

Bibliotheek Utopia, Museum 't Gasthuys, Stadsarchief Aalst en Erfgoedcel Denderland

In februari en maart loopt in de Aalsterse cafés de Toogklapwedstrijd. Cafégangers vinden een oude foto op hun bierkaartje en worden uitgenodigd om hier met een grappige tekst of quote aan toe te voegen en zo een andere betekenis aan de foto te geven. De winnaars worden bekend gemaakt en tentoongesteld op Erfgoeddag in het stadsarchief en Museum 't Gasthuys! In het Utopiacafé worden de winnaars bekroond door Bert Kruismans. Hij neemt je daarnaast ook mee in de geschiedenis van bierkaartjes, bier & cafés.

- 🕒 Tentoonstelling Stadsarchief: 10 - 18 uur
Museum 't Gasthuys: 14 - 18 uur
Lezing Bibliotheek Utopia: 15 - 16.30 uur
- 📍 Stadsarchief Aalst (Oude Vismarkt 1)
Museum 't Gasthuys Aalst (Oude Vismarkt 13)
Bibliotheek Utopia (Utopia 1)

4 TENTOONSTELLING Lachen in het archief

Stadsarchief Aalst in samenwerking met Museum 't Gasthuys, Bibliotheek Utopia, het Priester Daensfonds en Erfgoedcel Denderland

Tentoonstelling | Vroeger was alles... grappiger!

In de vernieuwde leeszaal van het stadsarchief ontdek je hoe oude foto's een nieuw leven krijgen met een flinke dosis humor. Leerlingen uit Denderlandse scholen werden uitgedaagd om grappige teksten bij oude foto's te verzinnen. Zowel de winnaars uit deze scholen als van de bierkaartjeswedstrijd tonen er hun creatieve inzendingen.

Tentoonstelling | Lachen met Daens en Woeste

Ontdek hoe humor en spot een rol speelden in de bewogen politieke geschiedenis van Aalst. In deze overzichtstentoonstelling brengen karikaturen van Daens en Woeste het politieke en maatschappelijke klimaat van hun tijd tot leven. De tekeningen tonen niet alleen deze bekende figuren, maar ook de kracht van satire als vorm van commentaar en verzet.

- 🕒 10 - 18 uur
- 📍 Stadsarchief Aalst (Oude Vismarkt 1)

VOORSTELLING EN EXPO

5 Grappen en grollen in Museum 't Gasthuys

Museum 't Gasthuys samen met De Bende van Richaar, Toneelatelier Aalst, Utopia Aalst, Stadsarchief Aalst en Aalsterse biergilde

Tentoonstelling | Santé

Tijdens Erfgoeddag 2026 opent Museum 't Gasthuys voor de allerlaatste keer de expo Santé?! Deze tentoonstelling over de drankcultuur in Denderland vormt het perfecte decor voor een flinke dosis humor. In de tentoonstelling dompel je jezelf onder in de wereld van de Aalsterse brouwers, stokers en gezellige volkscafés.

Comedy | Santé! Moppen tappen met TAL
Aan de toog serveert Toneelatelier Aalst (TAL) geen pintjes, maar wel een rijkelijk stromende tap van moppen en grappige anekdotes. TAL heeft bijna 50 jaar ervaring met theater en improvisatie en is zesvoudig laureaat van het prestigieuze Landjuweelfestival.

Streekbierenfestival | Santé!?

Op de binnenkoer kan je genieten van een gezellig streekbierenfestival, waar lokale brouwers en stokers hun vakmanschap van vroeger en vandaag delen. Niet alleen met lekkere degustaties, maar ook met uitleg over het brouwambacht en smakelijke anekdotes bij de oude stookketels en bierglazen uit de tentoonstelling. Vraag zeker ook eens wat zij zelf het grappigste of meest absurde verhaal of object vinden. De Wi Do Red Ant Summer Band zorgt met hun muziek voor extra sfeer.

Voorstelling | Vrolijk poppentheater met De Bende van Richaar

In de sfeervolle kapel zorgt De Bende van Richaar voor twee speelse en humoristische poppentheatervoorstellingen. Speciaal voor de tentoonstelling in museum 't Gasthuys steken ze een voorstelling in elkaar met als thema Santé. De voorstellingen zitten vol sappige grapjes 'in 't Oilsjters'. Eens geen Shakespeare dus, maar wel nog steeds marionettentheater met hun uit hout gesneden poppen.

- 🕒 14 - 18 uur doorlopend / Voorstelling Bende van Richaar: 14.15 - 14.45 uur en 16.15 - 16.45 uur
- 📞 Voorstelling Bende van Richaar: reserveren via www.visit-aalst.be
- 📍 Museum 't Gasthuys Aalst (Oude Vismarkt 13)

TENTOONSTELLING

6 35 jaar Aabazjoer: een humoristische terugblik

Poepentejooter Aabazjoer

Poepentejooter Aabazjoer duikt naar aanleiding van hun 35-jarig bestaan in de eigen archieven en brengt een selectie *Oilsjters* amusement. Ontdek hoe een stangpop tot leven komt en krijg een blik achter de schermen: bewonder de kledij, decors en gekke attributen, en werp een blik achter de schermen. Wie wil, mag zelf een stangpop hanteren en een tekst debiteren. Onderweg glimlach je bij humoristische quotes, leer je het *Oilsjters* beter kennen en geniet je van (on)dubbelzinnige verklaringen van *Oilsjterse woorden*.

- 🕒 10 - 17 uur
- 📍 Deze activiteit loopt tot 31 mei 2026
- 📍 De Floereminne (Vrijheidstraat 65)

WORKSHOP

7 Open makerslab: ontwerp je eigen zegamannetje

Walstream samen met Erfgoedcel Denderland

Een van de leukste objecten uit de cafécultuur moet wel het zegamannetje zijn. Wanneer het werd bovengehaald, wist je dat je net iets te veel aan het... zagen was! Op Walstream kan je een zegamannetje of -vrouwje ontwerpen in het Open Makerslab. Hier ontdek je een selectie aan werkmateriaal en nieuwste machines en technologie: CNC, lasercutter & -graveerder, 3D-printers,...

Tip: Op Walstream kan je die dag ook de Opus One expo ontdekken van BREEDBEELD. Van 11 tot 18 uur kan je een selectie van de beste eindwerken fotografie bewonderen.

- 🕒 13 - 17 uur
- 📍 Walstream Aalst (Tragel 5B)
- 👤 Onder 14 jaar: onder begeleiding van een volwassene

VOORSTELLING

8 Vast Als Eik: humor op de planken

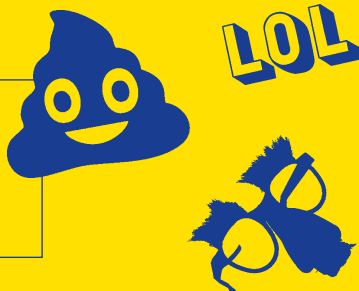
Toneelvereniging Vast Als Eik

Bij Vast Als Eik ontdek je hoe acteurs, auteurs en publiek al decennialang samen de lach opzoeken. Humor komt daarbij niet alleen op het podium tot leven, maar ook ernaast: via woordspelingen, herkenbare typetjes en speelse backstage-kwinklagen. Een overzichtstentoonstelling toont oude kostuums en rekvisieten. De tentoonstelling mondt ieder uur uit in een live snijdersbank, een traditioneel stapellied waarin scherpe observaties en lichte spot samenkomen.

- 🕒 11 - 17 uur
- Performance: snijdersbank op het uur
- 📍 KOT Vast Als Eik (Hoogstraat 87, Hofstade)

LEGENDE

- 👶 activiteit voor kinderen
- 👨‍👩‍👧‍👦 familietip
- 🍷 eten en drinken
- 🍷 drinken
- ♿ toegankelijk voor personen met een fysieke beperking
- 📝 inschrijven verplicht

9 VOORLEESACTIVITEIT EN EXPO
De dolle fratsen van Pee Klak

Heemkundige Kring De Faluintjes

Pee Klak is een legendarische figuur uit Moorsel, bekend en berucht om zijn schelmenstreken. Op Erfgoeddag brengt Heemkundige Kring De Faluintjes Pee Klak opnieuw tot leven. Een acteur kruipt in de huid van deze charmante deugniet en trakteert jong en oud op drie kwartier vol straffe, hilarische verhalen uit vervolgen tijden. Een kleine tentoonstelling geeft tevens een inkijk in de leefwereld van deze olijke Moorselaar.

- ⌚ Doorlopend: 11 - 17 uur
 Voorstellingen: 11 uur, 14 uur, 16 uur
- 📍 Steven Kapel (Herbergstraat 16, Moorsel)

Erpe-Mere

VOORLEES- OF VERTELACTIVITEIT

11 **Van pop tot portret: erfgoed met een lach**

Cultuurdienst Erpe-Mere in samenwerking met Heemkundige Kring Erpe-Mere

Tijdens Erfgoeddag blikken we met een glimlach terug op het verleden. Wat dacht je van authentiek poppentheater? Hansje en Grietje staan alvast te popelen om hun verhaal te vertellen. Daarnaast neemt een karikaturist het potlood ter hand om jou op een ludieke manier te schetsen. Dit alles in een kader van anekdotes, cartoons en filmpjes met een kwinkslag en een link naar onze gemeente. Tot slot doen we ook een beroep op jouw gevoel voor humor: wie wil, kan zelf grappige bijschriften bedenken bij historische beelden of situaties.

Tip: op de vooravond van Erfgoeddag kan je in EMotia ook terecht voor de comedyshow 'Komt een man bij de dokter' van Bert Kruismans

- ⌚ 14 - 17 uur
- 📍 Gemeentelijk ontmoetingscentrum Mere (Nieuwstraat 13)

12 **RONDLEIDING**
Humor in oude papieren

Heemkundige Kring Erpe-Mere

Dacht je dat er in erfgoedbibliotheken niet gelachen werd? Mis hoor! In de collectie van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere vind je hier en daar leuke documentjes. Onze voorouders hielden namelijk ook van een grapje. Een kluchtlied, een ludiek afzwaai-document van een milicien, cartoons, of een gepeperd politiek pamflet: je vindt het er allemaal.

Kom op Erfgoeddag een kijkje nemen en maak kennis met de werking van de Heemkundige Kring in hun Heemkundig Documentatiecentrum Albert D'Hoker.

- ⌚ 14 - 17 uur
- 📍 Heemkundig documentatiecentrum Albert D'Hoker Mere (Nieuwstraat 15)

Haaltert

WANDELING, WORKSHOPS EN ONTBIJTEN

13 **Reuzen, grappige liedjes en handpoppen**

Wandeling | Met een knipoog door Heldergerm

Lokaal Bestuur Haaltert in samenwerking met Dorpsraad Heldergerm, Berenhoekcomité, Koor Vrolijke Musici

Dorpsraad Heldergerm bestaat 25 jaar en viert dat op Erfgoeddag. Het hoogtepunt is de heropening van het Steenbeekpad, dat die dag officieel wordt 'ingelopen'. Je bent al vroeg welkom voor een ontbijtbuffet. Na de officiële opening van het pad, kan je aansluiten bij een gegidste wandeling van 6 km begeleidt door William Minnaert. Geoefende wandelaars kunnen zelfstandig het langere parcours van 10 km afstappen. Onderweg maak je kennis met mooie plekken en verhalen, zowel materieel als immaterieel erfgoed. Het koor Vrolijke Musici zorgt voor een vrolijke tussenstop met liedjes uit het legendarische VREDA Cabaret. Wie liever niet wandelt, kan terecht in het wandelcafé.

Workshop | Handpoppen maken

Lokaal Bestuur Haaltert in samenwerking met Speelhoc

Kom mee handpoppen maken tijdens deze creatieve workshop. Duik mee in het immaterieel erfgoed van de poppenspeler en leer een heuse handpop maken, gebaseerd op de Atomse en Haaltertse reuzen.

- ⌚ 7.30 uur: ontbijtbuffet / 10 uur: opening pad
- 10.30 uur: gegidste wandeling
- 10.30 uur: opening wandelcafé
- 11 uur: workshop handpoppen maken
- 📍 HOC De Fransman (Heldergermstraat 134)
- 📞 Reserveren via heldergemdorpsraad@gmail.com

Denderleeuw

TENTOONSTELLING

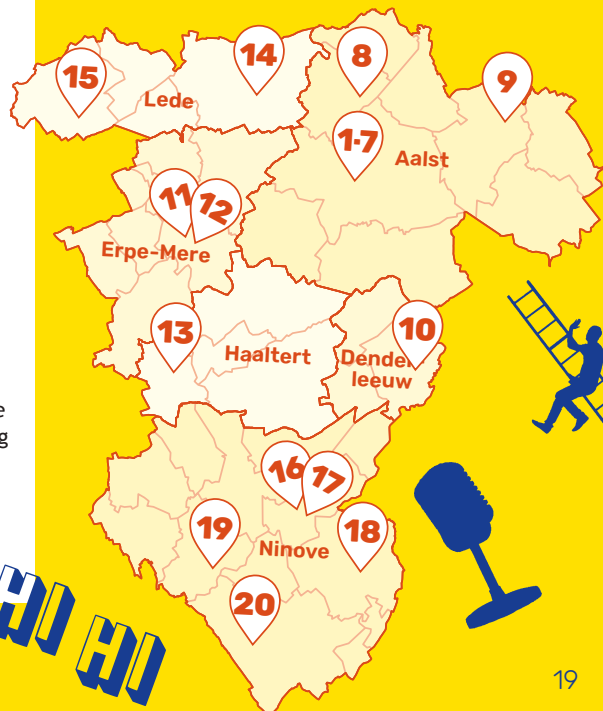
10 **HAHA Humor op de planken**

Lokaal Bestuur Denderleeuw samen met Heemkundige Kring Iddergem, Heemkundige Kring Welle en Heemkundige Kring Denderleeuw

Kluchten en komische stukken, herkenbare figuren, misverstanden en vooral veel volkse humor. Wie daaraan denkt, komt al snel uit bij FC De Kampioenen. Maar wist je dat de wortels van die Vlaamse lach veel verder teruggaan? De voorloper was televisiereeks Schipper naast Mathilde. Denderleeuwenaar Georges Wellekens leverde teksten aan voor deze eerste en bijzonder populaire Vlaamse tv-serie. Ook in Iddergem werd de lach al vroeg opgezocht. Eikels worden bomen, de plaatselijke toneelvereniging, bracht amusement met stukken als 'Hoera, wij trouwen', 'Een meisje om te stelen' en het onverwoestbare 'Slisse en Cesar'. Het doek viel in 1989. Deze expo brengt al die verhalen samen, in woord en beeld, met foto's, scripten, programmabrochures en affiches.

Tip: Herman Verbruggen (Marckse van De Kampioenen) is aanwezig voor een signeersessie.

- ⌚ 14 - 17 uur
- 📍 Passage 18 (A. De Cockstraat 18)
- 🕒 Deze activiteit loopt tot 14 mei

Lede

VOORSTELLING EN TENTOONSTELLING

14 Haha Humor in GC De Volkskring

Cultuurraad Lede in samenwerking met Cultuurdienst Lede

GC De Volkskring staat op Erfgoeddag in het teken van humor. De cultuurraad en cultuurdienst nodigen je uit voor een namiddagje grappen en grollen. In de inkomhal zorgen lachspiegels voor een nostalgische knipoog naar de kermis van vroeger. Voor kinderen is er animatie voorzien. In de grote zaal loopt een amusante tentoonstelling met cartoons, foto's en spreuken. Daarnaast brengt Leedse artiest Dirk Bauters een portie Leedse humor. Tijdens de namiddag wordt ook de grappigste dialectuitdrukking bekendgemaakt. In een gezellige setting kan je rustig genieten van een drankje en samen lachen.

- ⌚ 14 - 18 uur / Optreden Dirk Bauters: 15 uur, 16 uur en 17 uur
- 📍 GC De Volkskring (Kasteeldreef 18)

VOORLEES- OF VERTELACTIVITEIT

15 Een stille molen maalt geen meel (malle muldersvertellingen)

Erfgoed site Mola Molencentrum samen met Cathelinehof

Verhalenvertelster en molenaar Marjolein neemt je mee op een verhalentocht bij de molen. Door een gekleurde bril laat ze je kennismaken met het leven van de molenaar: met een flinke scheut humor wordt het harde bestaan net dat tikkeltje lichter. Wist je trouwens dat mulders nooit in de hel belanden? De molenaar deinsde er nochtans niet voor terug om hier en daar eens iemand een poets te bakken of een boer voor de zot te houden.

- ⌚ 10 - 17 uur doorlopend
- 🕒 Vertellingen: 11.00 en 12.00 uur
- 📍 Fauconniersmolen (Grote Steenweg, Oordegem)

Tentoonstelling scholenwedstrijd

Zowel in het stadsarchief (Aalst), het Gemeentelijk Ontmoetingscentrum (Mere) als het Oud Stadhuis (Ninove) kan je de inzendingen van de fotowedstrijd (p. 8 - 9) bewonderen.

MEER INFO:

www.erfgoedceldenderland.be/erfgoeddag

Ninove

SPEL EN TENTOONSTELLING

16 Ninoofse humor in 't Oud Stadhuis

Tentoonstelling | Smoelen, krabbels en Rufijntjes: Ninoofse humor in beeld en klank!

Erfgoedraad Ninove samen met Stad Ninove

Deze tentoonstelling laat je lachen. Je ontdekt een selectie cartoons, karikaturen en tekeningen van en door Ninovieters. Een bijzondere plaats is weggelegd voor Rufijn De Decker. Zijn werk valt op door zijn speelse tekenstijl en humor. Ook zijn liedjesteksten zorgen voor grappige noot. Tussen 10u30 en 12u30 speelt het gelegenheidstrio Jan, Piet en Joris verschillende oude humoristische volksliederen.

Spel en Quiz | Was't dees?!

Erfgoedraad Ninove samen met Stad Ninove

Je bent welkom voor een verrassende en vooral ludieke uitleg over al lang vergeten voorwerpen. We nemen je mee in de wereld van vreemde werktuigen, onbekende gebruiksvoorwerpen en Ninoofse zegswijze en spreekwoorden. Kan jij raden waarvoor ze dienden? Of ben je de weg helemaal kwijt?

Spel | Kleine archeologen aan het werk!

Dienst Cultuur Ninove

Tijdens Erfgoeddag mogen jonge speurneuzen zelf aan de slag als echte archeologen op de binnenkoer van 't Oud Stadhuis. Met borsteltje en schopje gaan ze op ontdekkingstocht in de zandbak. Wat zit er verborgen onder het zand? Niet enkel verrassende objecten zitten onder de grond, ook grappige dialectwoorden. Kinderen moeten raden waarvoor de voorwerpen dienden.

- ⌚ 10.30 - 18 uur / Bekendmaking grappigste dialectwoord: 17.15 uur
- 📍 Oud Stadhuis (Oudstrijdersplein 6)
- 🕒 De tentoonstelling loopt tot 3 mei 2026

17 WANDELING

'Te skeun om woeër te zauin?'

Toerisme Ninove i.s.m. VVV-Ninove vzw

Ga mee op een bijzondere wandeling door de binnenstad van Ninove. We beginnen aan de hospitaalkapel en eindigen aan het oud stadhuis van Ninove. Onderweg hoor je Ninoofse volksverhalen, kleine legendes, straffe verhalen en kleurrijke anekdotes. Zijn ze echt gebeurd, een beetje aangedikt of compleet ongelooflijk? En vaak zijn ze gewoon 'te skeun om woeër te zauin'.

- ⌚ 14 - 16 uur
- 📍 Hospitaalkapel (Burchtstraat 44)
- 📞 Reserveren via toerisme@ninove.be 054 50 52 90

18 19 20 DEMONSTRATIE

Ne slag van de mélen

Ninoofse molens

Er zijn nog drie maalvaardige molens in Ninove. In de Fonteintjesmolen maak je kennis met oude, vaak humoristisch geïnspireerde zegswijzen en spreuken over molens. 'Ne slag van de mélen': erfgoed met een knipoog. Ook de twee andere molens openen hun deuren voor demonstraties en rondleidingen. Ontdek hoe het malen vroeger in zijn werk ging en duik in de geschiedenis van deze indrukwekkende staaltjes vakmanschap.

- ⌚ 10.30 - 18 uur
- 📍 Fonteintjesmolen (Stenebrug, Meerbeke)
- 📍 Wildermolen (Wilderstraat 97, Appelterre)
- 📍 Molen ter Zeven Wegen (Molenstraat 1, Denderwindeke)

Wat vind jij van Erfgoeddag? We horen het achteraf graag via:

Zagemannetje

Dit collectiestuk van Wim Ghysels is één keer per maand te bewonderen in zijn Museum Stamenei Sjinka Poenka.

Hing je vroeger te lang aan de toog terwijl je klaagde over de wereld, of bleef je plakken wanneer de cafébaas wilde sluiten? Dan plaatste hij een 'zagemannetje' op je tafel.

Dankzij een kleine tik en het gewichtje onderaan leek het alsof het ventje je tafel aan het doorzagen was. Was het zagemannetje klaar, dan was het ook de bedoeling dat jij klaar was met zagen.

Vandaag vinden we het zagemannetje niet meer terug in de Denderlandse cafés. Wij pleiten dan ook voor de terugkeer van dit grappige object!

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag kan je ook zelf een zagemannetje ontwerpen in het makerslab van Walstroom in Aalst.

De Draeckenieren en de kunst van de Aalsterse spot

Sinds 1936 waakt in Aalst een eigzinnig broederschap over een bijzonder stuk immaterieel erfgoed: de Aloude Kaiserlycke Soevereine Caemere der Draeckenieren tot Aelst. Deze satirisch-culturele vereniging, kortweg de Draeckenieren, combineert humor, traditie en maatschappijkritiek. Met ludieke acties houden ze de Aalsterse cultuur van het spotten springlevend onder het motto ‘Jamais peur, toujours soif’.

Van bij de aanvang steunde de werking van de Draeckenieren op een aantal vaste tradities, zoals jaarlijkse banketten, publieke grappen en de uitgave van het *Gele Boekje*. Een terugkerend thema is de eeuwenoude rivaliteit tussen Aalst en Dendermonde. Die kreeg doorheen de jaren vorm in een reeks opvallende acties. In 1964 trokken de Draeckenieren naar

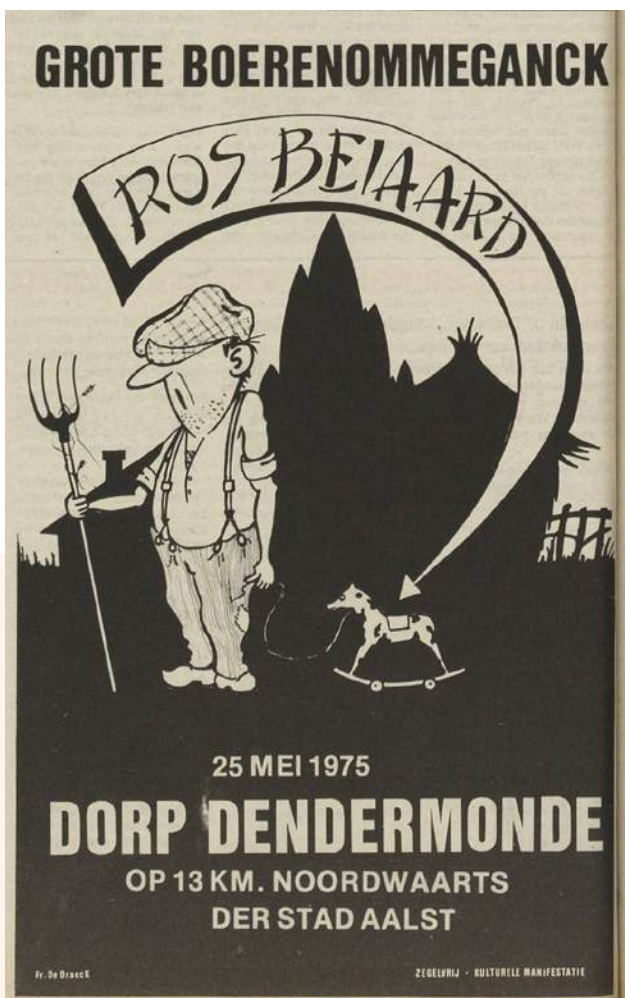
Dendermonde om een rouwkrans neer te leggen bij het Ros Beiaardbeeld. In 1975 volgde de eerste Paardenzitting, een satirische tegenhanger van de Ros Beiaardommegang. Die vond plaats in de raadzaal van het Aalsterse stadhuis, met de zegen van burgemeester Marcel De Bisschop en zelfs in aanwezigheid van zijn Dendermondse collega.

Datzelfde jaar circuleerden affiches voor een fictieve “Grote Boerenommeganck - Dorp Dendermonde”, ontworpen door Frans Wauters onder het pseudoniem Fr. De Draeck. Enkele dagen voor de officiële ommegang trokken de Draeckenieren met twee zakken ajuinen naar Dendermonde, zogezegd om het Ros Beiaard voldoende kracht te geven om de Grote Markt te halen.

Die traditie van speelse plagerij werd later herhaald, onder meer in 2010 met een symbolische schenking van zilverpapier aan het “onderontwikkelde dorp” en in 2022 met de “wore perenommeganck” door het Aalsterse stadscentrum, met als hoogtepunt het legendarische Ros Balatum.

Groepsfoto van de Draeckenieren uit 1981.

Frans Wauters tekende in 1975 deze Aalsterse affiche voor de ommegang.

Ook hun één-aprilgrappen groeiden uit tot vaste waarden in het collectieve geheugen van de stad. Van het verkleeden van het standbeeld van Dirk Martens in 1956 tot de aankondiging van paardenpest in Dendermonde in 1990 en de fictieve politieke partij PIET in 2024: telkens speelden de Draeckenieren scherp in op de actualiteit.

Sinds 1968 verschijnt jaarlijks, in de aanloop naar carnaval, het *Gele Boekje*. Wat begon als een zogenaamd officieel vastenavondprogramma groeide uit tot een satirisch tijdsdocument. In 2018 vierde het boekje zijn vijftigste verjaardag met een jubileumeditie vol hypothetische vragen, waaronder de onvermijdelijke: Wat als Dendermonde niet bestond?

Naar aanleiding van 1 april in 1983 organiseerden de Draeckenieren een ludieke ambachtsmarkt. Op de foto zie je Frans Wauters het publiek toespreken via een 'roeper', maar kan je ook een letterlijke 'Peremeester' of 'Steenbakken' herkennen.

De Draeckenieren bewijzen dat erfgoed niet alleen bewaard wordt in archieven en vitrines, maar ook leeft in humor, overdrijving en collectieve spot. Altijd onbevreesd. En altijd dorstig.

ERFGOEDDAG *Op Erfgoeddag zie je de Draeckenieren aan het werk in Bibliotheek Utopia met een tentoonstelling en satirische lezing.*

Twée steden en hun vete

De vete tussen Dendermonde en Aalst gaat al eeuwen terug. Het conflict begon in de late middeleeuwen als een geldkwestie. Later werd het een deel van de folklore en in de jaren 1950 veranderde het in een ludiek steekspel tussen beide steden. Waarom is er vandaag nog steeds rivaliteit? Je ontdekt het tijdens een rondleiding of fietstocht.

OVER AJUINSOEP EN PAARDENKRACHT

Dendermonde is wereldberoemd om zijn Ros Beiaard, Aalst om zijn ajuinen, satire en carnaval met Ros Balatum. Samen met een lokale gids wandel je door het centrum van Aalst of Dendermonde en ontdek je met veel humor waar deze historische vete vandaan komt.

OP JE STALEN ROS VAN ROS NAAR ROS

Stap op de fiets voor een verrassende tocht tussen de twee Dendersteden. Je houdt halt bij verhalen, legendes en kleine anekdotes die deze Dendersteden zo heerlijk koppig maken.

Een rondleiding reserveren kan via visit-aalst.be of visit.dendermonde.be. Ook de fietslussen zijn verkrijgbaar in de toeristische infokantoren van Aalst en Dendermonde.

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag is de rondleiding gratis, maar reserveren is verplicht.

Humor en heiligen? In Iddergem kan het!

Sinds 1733 wordt Sint-Antonius gevierd in Iddergem. Een mooie traditie, maar die was enkele decennia geleden op sterven na dood. Anno 2026 is het echter koppen lopen op de jaarlijkse viering.

“Heel Iddergem komt buiten met Sint-Antonius”, vertelt Kris Van Der Perre van de Heemkundige Kring Iddergem. “Het is een feest voor iedereen geworden, met een kermis, een ludieke varkenskopverkoop en veel humor. Op die manier kan je mensen samenbrengen voor een religieuze traditie.”

Sint-Antonius is de patroonheilige van het vee en wordt aanroepen tegen ziekten zoals de pest. Hij wordt vaak afgebeeld met een varken, dat zijn volgelingen jaarlijks ter ere van Sint-Antonius slachten voor de armen. “Vandaag wordt er een varkenskop per tombola verkocht. De presentatoren, Gerrit Borremans en Mario Geerts, halen vanop het podium de lokale actualiteit door de mangel. De notabelen van het dorp, de burgemeester en de schepenen moeten het dan bekopen”, legt Kris uit. Het lijkt wat op de spot van carnaval: de rollen worden omgedraaid en er wordt gelachen met de machthebbers.

En die combinatie van folklore en humor lijkt te werken: het dorpsplein staat ieder jaar opnieuw vol met lachende gezichten.

Meer weten over het feest en het immaterieel erfgoed van Sint-Antonius? Luister naar de podcast Heilige Boontjes!

Over maskers, spot en satire

Vijftig jaar geleden vond kunstenaar André Van Schuylenbergh zijn eerste carnavalsmasker op de vlooiemarkt in Brussel. Hij stootte er op een masker dat hem deed denken aan een figuur uit een schilderij van Ensor. Decennia verzamelen leidde tot een collectie van meer dan 150 unieke maskers.

Die verzameling is een inspiratiebron voor zijn schilderkunst. Maskers duiken geregeld op in zijn werk, met een duidelijke knipoog naar Ensor, die zich op gelijkaardige types baseerde. In een oude catalogus ontdekte André zelfs een masker uit zijn collectie dat Ensor gebruikte in een van zijn meesterwerken. Een bijzonder moment volgde toen een groot deel van zijn maskers werd opgenomen in de Ensor-tentoonstelling in het Antwerpse KMSKA.

“Het masker is een boeiend gegeven: het verbergt je, je kan achter het masker iemand anders zijn”, legt André zijn verzamelwoede uit. “Maar tegelijk geeft het de vrijheid om meer van jezelf te tonen. Zet je het masker op, dan zet je het in feite af.”

Wat de collectie van André uniek maakt, is dat ze bestaat uit oude maskers uit papier-maché. “Er zijn niet veel van die maskers overgebleven. Door het materiaal zijn ze heel broos waardoor de meesten de uitbundige carnavalsvieringen niet overleefden. Jammer, want het zijn vaak bijzondere stukken, met de hand gemaakt en helemaal geen massaproductie. Eerst werden de koppen uit klei gemaakt, op basis waarvan mallen konden gemaakt worden, zowel voor de voorzijde als de achterzijde van het masker. Nadat beide zijden uit papier-maché werden gemaakt, kon de voorkant aan de achterkant gezet worden. Op die manier krijg je een masker dat volledig over het hoofd past, zoals een helm. Verre van comfortabel, maar het effect is er wel naar”, vertelt André.

“Zet je het masker op, dan zet je het in feite af”

Het gebrek aan comfort en de opkomst van nieuwe technieken zoals polyester zorgden ervoor dat de oude papier-maché-maskers uit het carnavalsbeeld verdwenen. Maar dat was niet de enige reden waarom er vandaag minder maskers gedragen worden. “Het masker liet carnavalisten toe om te spotten met alles en iedereen. De baas, de burgemeester, de pastoor... iedereen kon het mikpunt worden van spot zonder dat de carnavalisten moesten vrezen voor de gevolgen. Vandaag zijn mensen vrijer om te zeggen wat ze willen dan pakweg 100 jaar geleden. Een masker is dus minder nodig om ongegeneerd de spot te drijven met alles en iedereen”, aldus André.

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag ontdek je de collectie maskers van André op de Pupillensite in Aalst tijdens de opendeur van de Academie voor Carnavalskunsten.

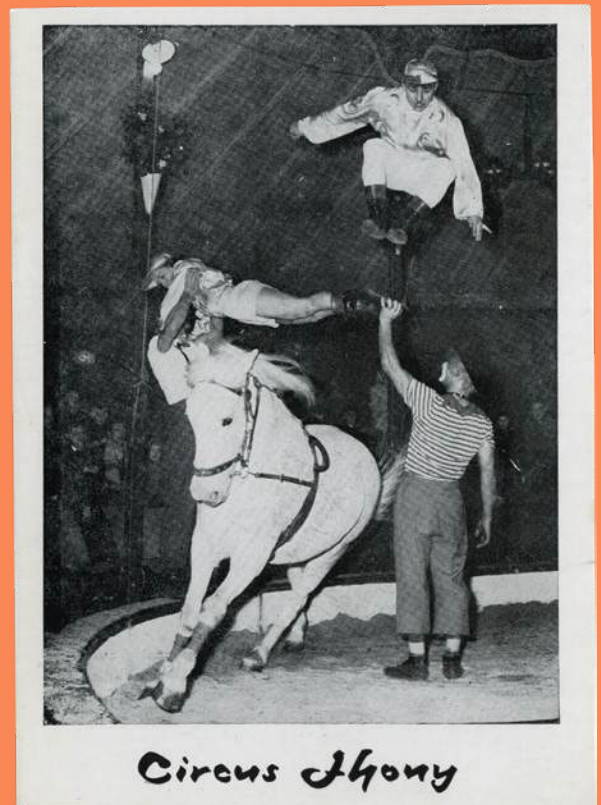
Circus Jhony, een familie- verhaal

In Denderland sloegen in het verleden heel wat circus-
artiesten hun tenten op. Tussen 1921 en 1982 had Aalst
met de familie Van Lissum zelfs een eigen circusfamilie.

De naam van het circus verwijst naar de stichter:
krachtatleet Jhony Van Lissum. Samen met zijn vrouw
Maria, die uit een circusfamilie kwam, trad hij op
bij circussen in binnen- en buitenland. Het reizende
leven werd moeilijker toen er kinderen kwamen. Ze
kregen er maar liefst tien! Daarom richtten ze hun
eigen circus op. Op één familielid na stond de gehele
familie in de piste: van paardendressuur en clownacts
tot acrobatie aan de trapeze of op de koord.

In de lucht, op de grond of te paard: elke act werd door de familie zelf
uitgevoerd. Maar daar bleef het niet bij. Ook de reclame, de kassa, het
naaien van kostuums en het herstellen van de woonwagens namen
ze in eigen handen. Net omdat ze met zovelen waren, hoefden ze
geen beroep te doen op externe artiesten. Zo doorstond het circus
de crisis van 1950 en 1960 beter dan concurrerende gezelschappen.

De familie was bijzonder geliefd, mede door haar vele liefdadigheidsoptredens. Tijdens een benefiet werd Aalsters burgemeester Marcel De Bisschop zelfs 'ingezeept' door een olifant voor een ludieke scheerbeurt.

Vanaf het einde van de jaren 1960 raakte de circustent echter steeds moeilijker gevuld. Om het publiek te blijven aantrekken, zochten ze naar spectaculairdere acts met olifanten of beren en gastartiesten. Zo vervoegde muzikale miniclown Fransky de familie. Samen met Toto en Tito speelde hij typische augusten, met een rode neus en veel kattenkwaad.

Cirkus Jhony

Ook gastartiest en bekende krachtpatser John Massis – die zijn bekende tandentrekact bij circus Jhony zou geleerd hebben – kon het tij niet keren. Nieuwe sociale wetten, de invoering van btw en hogere staangelden deden het circus uiteindelijk de das om. Na de ziekte van Madame Jhony, intussen 84 jaar oud, werd de circustent vanaf 1982 niet meer opgebouwd. Zo kwam een einde aan de bekendste circusfamilie van Denderland.

Roiteklasjen brengt kleur in de straten

Humor, spot en satire in de Denderstreek? Dan kan je niet om carnaval heen! Een bijzondere traditie die de laatste jaren opnieuw aan een opmars bezig is, is het *roiteklasjen* of facade-klasjen. Jaarlijks duiken enkele weken voor carnaval kleurrijke taferelen op in de straten van Aalst en Ninove: op winkelruiten, op vensters van cafés of huizen van carnavalisten.

“Een ruit beschilderen is in feite niet zo moeilijk” zegt *roiteklasjer* Inge Claessens. “Er is weinig techniek nodig. Maar het ludiek maken, da’s een ander verhaal! Volgens mij moet een beschilderde ruit iets vertellen over de plek en de mensen: het verhaal van de cafébaas, de winkelier of de bewoners van het huis. Dat kan spottend zijn, maar dat hoeft niet.”

“Een beschilderde ruit moet iets vertellen over de plek en de mensen”

WORKSHOPS ROITEKLASJEN

Inge is zo bedreven in het *roite-klasjen* dat ze er zelfs les in geeft. “Toen carnaval tijdens de coronaperiode niet kon doorgaan, was het *roiteklasjen* één van de weinige dingen dat wel nog een beetje sfeer bracht. Sindsdien is de traditie terug populair geworden. Mensen willen zelf ook leren hoe

“Roiteklasjen is vooral durven en het penseel op de ruit zetten”

ze ruiten kunnen beschilderen en daarom zijn we in de Academie voor Carnavalskunsten enkele jaren geleden gestart met verschillende workshops: *roiteklasjen* voor volwassenen, jongeren, kinderen en zelfs leerkrachten”, aldus Inge. Met succes, want die workshops verkopen meestal snel uit. “Ik blijf het bijzonder vinden om deelnemers te laten proeven van het *roiteklasjen*. Het is vooral durven, niet te veel twijfelen en die stift of dat penseel op de ruiten durven zetten, iets wat kinderen vlotter doen dan volwassenen”.

Wanneer we Inge vragen naar haar favoriete ruiten van dit jaar, is het moeilijk kiezen. “Er zijn er zo veel in de stad, je kan een hele wandeling doen langs beschilderde ruiten.”

Lesgeefster Inge Claessens aan de slag op de ruiten van café Canterbury in Aalst.

Mattis en Gilles Van Schuylenberg

VAN GENERATIE OP GENERATIE

Onderweg komen we Gilles Van Schuylenberg tegen. Hij heeft het roiteklasjen, samen met zijn neef Mattis, met de paplepel meegekregen. "Mijn vader – André Van Schuylenbergh – was één van de eerste roiteklasjers van Aalst. Als tiener mocht ik mee om mijn eerste tekeningskes te zetten op de ruiten van de cafés. Vandaag pak ik mijn zontje Max ook mee. Opvolging is dus al verzekerd" lacht Gilles. "Tijdens het schilderen krijgen we veel reactie van passanten of de cafégangsters. Heel vaak gaat het ook net over hen. Zo'n beschilderde ruit geeft letterlijk een inkijk in de interne keuken van het café. Anekdoten worden uitvergroot, er wordt gelachen met wat een cafébaas of een stamgast heeft uitgestoken. Dat sociale maakt het heel fijn. Maar de cartoons die we maken zijn ook tijdelijk en vluchtig: na carnaval verdwijnen ze weer van de ruiten."

HET NINOOF'S WORTELMANNEKE

Niet alleen in Aalst, ook in Ninove is het roiteklasjen populairder dan ooit. Roderik Vanderkelen is één van de Ninoofse kunstenaars die het straatbeeld kleur geven: "Wat ik schilder hangt af van de winkel of het café waar ik voor sta", vertelt hij. "Meestal maak ik gebruik van het Wortelmanneke en zijn Wortel, een soort van stripfiguurtjes die iets meemaken wat te maken heeft met de locatie. Ze steken elkaar de loef af of hebben samen pech. Bijvoorbeeld bij een bakker genieten ze van de lekkerste koeken, bij een doe-het-zelf zaak maakt het Wortelmanneke een compleet mislukt stoetkarreke en geeft zijn wortel de tip om de volgende keer beter gerief te gebruiken. Zo probeer ik steeds een kwinkslag in mijn tekeningen te steken. Op cafés zijn het meestal satirische steken naar de actualiteit in Ninove."

ERFGOEDDAG Op Erfgoeddag kan je zelf ook leren roiteklasjen. Kom naar de opendeurdag van de Academie voor Carnavalskunsten op de Pupillensite in Aalst.

Het Wortelmanneke van roiteklasjer Roderik.

De Molenbeek als grens en ontmoetingsplek in Aaigem

Het dorp mag dan slechts 2000 inwoners hebben, toch is Aaigem verdeeld in verschillende wijken, waaronder Den Beirg en De Plosj. Tussen die twee vormt de Molenbeek al eeuwen een natuurlijke grens.

Sinds 2012 staat de beek om de twee jaar letterlijk in het middelpunt tijdens KeeremesTemBeirg, een feest waar de wijken het tegen elkaar opnemen in een touwtrekwedstrijd. Tijdens de finale vormt de Molenbeek de middellijn. Spektakel en hilariteit verzekerd wanneer de voorste trekker van de verliezende ploeg onvermijdelijk in het water belandt. Wat begon als een ludieke strijd tussen twee wijken groeide uit tot een dorpsgebeuren met een tiental ploegen, mannen en vrouwen, oud-Aaigemnaars en zelfs een ploeg van de school.

Het touwtrekken is intussen stevig verankerd in de dorpsidentiteit. Kinderen leren het al op jonge leeftijd en hoewel er fanatiek gestreden wordt, draait het vooral om verbondenheid.

Op de foto zien we ook reus Ago, een indrukwekkende constructie van 4,3 meter hoog, die voor het eerst werd voorgesteld tijdens de kermis van 2021. Uniek is dat hij al touwtrekkend achteruit wandelt. Zijn naam verwijst naar de Frankische leider die duizend jaar geleden Aaigem (Ago-heem) stichtte en draagt de dorpskleuren zilver en rood.

De beek zelf heeft een lange geschiedenis en de naam (voluit Molenbeek-Ter Erpenbeek) herinnert aan de vele watermolens die er ooit op draaiden, waaronder drie alleen al in Aaigem. Zo vertelt de beek mee het verhaal van het dorp: als grens, hulpmiddel én als ontmoetingsplek, al dan niet met natte voeten.

Reus Ago kijkt goedkeurend toe. →
Touwtrekken over de beek. ↓

Smoutebollen met stoofvleessaus en pickles

“Wat zou eigenlijk de gekste combo van sausjes op de foor zijn?” Wat begon als een zotte vraag tijdens carnaval, groeide uit tot hét carnavalsgerecht bij uitstek. Van zattemansfret naar een lokale klassieker voor iedereen. Echt niemand die er dus in de Denderstreek van opkijkt als dit geliefkoosde gerecht besteld wordt in de late uurtjes, aan een dampend eetkraam op de carnavalsfoor. En het moet gezegd worden: de combinatie van zoet, zuur en hartig klinkt misschien avontuurlijk, maar smaakt verrassend lekker. Foodpairing van enkele Belgische klassiekers op z'n Denders, quoi! Bovendien is het de perfecte fond voor wie van plan is de nacht in te duiken.

INGREDIËNTEN

- 500 g bloem
- 40 g verse bakkersgist
- 250 ml bruisend water
- 200 ml lauwe melk
- 60 g suiker
- 2 eieren
- 2 snuifjes zout

Voor de durvers:

- Stoofvleessaus
- Belgische zure pickles

BEREIDING

Los de gist op in de lauwe melk en meng de suiker door de eierdooiers. Voeg het melkmengsel, de eierdooiers en suiker, het water, bloem en zout samen en meng tot een glad deeg. Klop de eiwitten stijf en spatel ze zachtjes door het deeg.

Dek af met een handdoek en laat 1 uur bedekt rijzen op een tochtvrije plek. Zorg dat je kom groot genoeg is, zodat er plaats is voor het rijzende deeg.

Maak smoutebollen met 1 of 2 natte lepels (een beetje zoals je quenelles draait) en bak ze in verse olie op 180°C.

Serveer de smoutebollen met een flinke lepel stoofvleessaus en/of zure pickles. Eet ze goed warm, het liefst gewoon met de vingers. En voor de luierikken: ga gewoon naar het smoutebollenkraam en durf deze carnavalsklassieker te bestellen!

Tenera's woordzoeker

Al lachend kregen heel wat dorpen en gemeenten in het verleden een spotnaam. Ook Denderland bleef niet gespaard van deze volkse humor. Ga op zoek naar spotnamen van onze (deel)gemeenten. Je kan horizontaal, verticaal en diagonaal zoeken in beide richtingen.

O	D	N	S	R	E	T	N	A	L	P	S	K	A	B	E	O	T
M	X	N	A	S	S	T	R	O	Z	E	K	E	R	S	T	H	H
L	E	Q	S	C	R	J	N	C	L	S	V	S	V	C	O	O	T
E	H	N	R	H	J	E	Y	E	N	N	R	F	H	H	V	P	R
E	S	S	E	E	T	D	T	G	K	E	E	F	C	A	E	P	O
G	R	R	T	E	M	U	U	E	K	K	V	V	A	P	N	E	T
V	E	E	E	P	F	L	R	L	K	X	E	R	N	E	A	W	E
A	K	F	P	S	R	B	E	F	O	N	D	R	N	N	A	I	T
L	E	E	O	T	R	M	O	P	B	I	O	I	V	K	R	N	E
L	Z	O	S	R	N	O	L	K	G	O	U	L	M	O	S	D	R
E	E	T	T	E	T	E	D	E	S	J	E	G	A	P	E	E	S
R	D	S	T	K	K	U	B	K	A	E	G	R	Y	P	C	R	Z
S	D	I	M	K	P	O	X	D	N	K	R	K	E	E	E	S	V
P	E	U	E	E	E	R	F	C	W	I	H	S	V	N	A	D	Z
G	B	R	S	R	E	K	N	I	R	D	R	E	V	E	N	E	J
R	S	Y	E	S	R	E	T	E	P	A	P	A	W	X	D	Q	Y
R	B	N	A	A	N	E	P	P	O	K	S	I	V	I	E	M	D
B	W	E	T	T	E	L	K	R	A	B	B	E	R	S	D	F	J

Aalst

AJUINEN

Lieferinge

BEDDEZEKERS

Moorsel

BOKSERS

Bambrugge

GEITENMELKERS

Okegem

HOPPEWINDERS

Lede

HOVAARDIGE BOEREN

Kerksken

JENEVERDRINKERS

Herdersem

MEIVISKOPPEN

Impe

OMLEEGVALLERS

Erpe

PALONKETERS

Mere

PAPETERS

Erondegem

PLEKKERS

Nieuwerkerken

SCHAPENKOPPEN

Denderleeuw

SCHEEPSTREKKERS

Vlekkem

SOPETERS

Haaltert

STOEFERS

Burst

STROZEKERS

Appelterre

TOEBAKPLANTERS

Iddergem

TOVENAARS

Pollare

TROTETERS

Denderhoutem

TURFBOEREN

Baardegem

VARINKDORSERS

Welle

VREKKEN

Ninove

WETTELKRABBERS

